

Ilmataadil läksid jälle aastaajad sassi

November tuletas meelde pigem märtsi kui talve hakku — kõigepealt tuli lumi maha, seejärel saabusid soojad ja sombused päevad.

Ain Kallis

Arvutuste kohaselt oleks november pidanud tulema keskmisest veidi külmem, paar ilmatarka pakkusid talvekuuks püsilund kuni kevadeni välja. Aga ei — endiselt ladistab vihma.

Sama lugu on ilmaga ka naabril, Venemaal. Naljahambad on märkinud, et ajavööndite (neid on seal 7) vähendamise kava asemel tuleks hoopis aastaegade arvu kahandada kolmele.

Mardid-kadrid higistasid

Esimene kümmepäevak algas paljudele hirmutavalt, sest oli keskmisest paar kraadi jahedam (öösi –5 kuni –8 pügalat) ning ka lumi tuli alates 5. kuupäevast kümmekonnaks päevaks maha. Kohati võis isegi suusatada.

Suurema sahmaka lund sai Tallinn 10. novembril, kuid ajalehtede andmeil see siiski suuri ummikuid ei tekitanud. Edasi kukkus jälle vihma valama. Viimane teade lumejälgedest tuli lõunapiirilt 18. kuupäeval.

Nii teisel kui kolmandal dekaadil püsis ilm valdavalt sompus ja sajune. Kuu lõpp oli normist ehk pikaajalisest keskmisest isegi ligi 7 kraadi soojem.

Kogu novembri keskmiseks arvutati meteoroloogia ja hüdroloogia instituudis 2,5°, mis on 1,8 kraadi tavalisest rohkem. (Mullu oli veelgi soojem — 2,8°.)

Kõige soojem oli muidugi saartel (Sörves 4,6°), kõige jahedam Kirde-Eestis (Jõhvis 1,6°). Kraadiklaasi maksimum- ja miinimumnäidud novembris olid 9,7 ja –7,8.

Sademeid tuli veidi üle normi ehk riigis keskmiselt 64 mm. Vilsandil sadas mõõdunõusse 39, Tallinnas aga 81 mm (132% normist) talvist kraami.

Saartel oli päikeselisem kui mandril — mulgid said päikest näha vaid 15 tundi sõrulaste 41 tunni vastu. Kuu eelviimasel päeval olevat Kohtla-Järvel kõmisenud ka kõu.

Patt oleks meil aga nuriseda vihmase ilma üle. Inglased, iirlased ja šotlased said kaela sellised vihmakogused, mida nad sajandeid polnud näinud.

Ilmast mujal ja muiste

Mõnel pool sadas vihma ööpäevaga kaugelt üle kuunormi

(Seathwaite — 314 mm, uus riigi rekord).

Uhuti ära sildu ja teid, kümned tuhanded pered jäid mõneks ajaks joogiveeta.

Kõrbeline Saudi-Araabia koos miljonite palveränduritega sai samuti tunda erakordset ilma. Oli isegi

hukkunud.

Kümned inimesed hukkusid ikka samal põhjusel ka Lõuna-Ameerikas. Veneetsias aga jalutasid inimesed Püha Markuse platsil põlvekõrguses vees.

Saja aasta eest oli talvekuu Tartus külm ($-2,1^{\circ}$), sademeilt siiski päris normis (48 mm).

Lehtedele anti teateid

* Tallinnas tuli 4. kuupäeval värsket lund paks kord maha. Õhtuks sai esimest saanisõitu teha.

* Vaevalt on Emajõe jääkirm päale lõõnud, kui inimesed juba jõest üle hakkavad käima. Jää päale minek võib aga kergesti elu maksta.

* Lääne Indias Kingstonis on palju piksevihma sadanud, mis linna vee alla on viinud. Põhja Jamaikas on vesi palju raudteesildu ära viinud.

* Võru on eeteri joomise ja selle aine sissevedamise poolest kuulus. Ei tarvitse vastutuleja käest küsidagi, kustpoolt külamees pärit on, neid on lõhnast verstade tagant juba ära.